

Adviesnota

Datum	13 oktober 2022	Portefeuillehouder	B.J. van Vreeswijk
Documentnummer	1651192/1651193	Programma	Bestuur en belasting
Projectnummer		Afdeling	BDI
Bijlage(n)	4		
Onderwerp	Begroting 2023		

Voorstel

Het algemeen bestuur wordt gevraagd:

1. de beleidsbegroting 2023 en de meerjarenraming 2024-2027 vast te stellen;
2. ten aanzien van de resultaatbestemming:
 - a. de kosten voor het programma Kactus (€ 1.841.000) te onttrekken aan de bestemmingsreserve Opgaven Watersysteem;
 - b. de kosten voor ontvlechten waterstromen € 1,5 miljoen te onttrekken uit de bestemmingsreserve Ontvlechten Waterstromen;
 - c. het begrote resultaat 2023 per kostendrager te onttrekken aan de bestemmingsreserves tariefseglisatie
3. de overzichten inzake bruto investeringen vast te stellen (bijlagen 2 en 3)
4. de bevoegdheid te verlenen aan het college van d&h de bevoegdheid leningen aan te trekken tot maximaal het bedrag van de vermogensbehoefte zoals opgenomen in bijlage 3 van de beleidsbegroting, zijnde de volledige vermogensbehoefte van 2023 en 50% van de vermogensbehoefte van 2024
5. de subsidieplafonds 2023 vast te stellen voor de volgende regelingen:
 - a. Waterbewustzijn op € 275.000,-;
 - b. Partijen beter in beeld bij de kiezer op € 50.000,-;
 - c. Watersparen op € 500.000,-;
 - d. Stimulering Landelijk gebied op € 50.000,-;
 - e. Stimulering Stedelijk gebied op € 250.000,-.
6. het besluit van het algemeen bestuur van 27 september 2021 ten aanzien van het uitvoeringskrediet waterfabriek Wilp in te trekken.

Inleiding

Het waterschap heeft de verplichting jaarlijks een begroting en meerjarenraming op te stellen. De begroting geeft ons de inhoudelijke en financiële basis om onze taken in 2023 uit te voeren en de daarvoor benodigde middelen te genereren.

We leven in roerige tijden en dat maakt het lastig om tot een stabiele begroting te komen. De onzekerheden zijn groot. We zien risico's zoals de spanning op de arbeidsmarkt en de prijsontwikkeling en leverbetrouwbaarheid van bouwmaterialen. In de begroting is € 500.000,- opgenomen, ten laste van de egalisatiereserves, om kansen te kunnen benutten op de arbeidsmarkt. Dit conform besluitvorming bij de Voorjaarsbrief.

Het kader in de Voorjaarsbrief was het vertrekpunt voor het opstellen van de begroting 2023. Vervolgens zijn de autonome ontwikkelingen en de uitkomsten van de prioritering verwerkt. Dit leidt tot de in deze begroting gepresenteerde lastendrukprofielen (zie kopje Financiën).

Prioritering

Om de balans tussen doelen, financiën en beschikbare capaciteit optimaal in te zetten, is het afgelopen jaar gewerkt aan een prioriteringssystematiek. In twee beeldvormende bijeenkomsten op 12 september en 3 oktober jl. bent u meegenomen in deze systematiek, het keuze proces en de wijze waarop de uitkomsten van de prioritering worden verwerkt in de begroting 2023. Voor een uitgebreide toelichting op het prioriteringsproces en de gekozen variant verwijzen we naar hoofdstuk 3 van de beleidsbegroting. De concrete uitwerking van de gekozen variant ("B, met elementen van A en C") op de programma's is in hoofdstukken 4 en 5 opgenomen.

Impact prioritering en 'parkeerplaats' 2027

De prioriteringssystematiek is ontworpen om integrale keuzes te maken, over programma's heen, op basis van vooraf vastgestelde leidende principes en criteria. De uitkomsten van deze herleidbare systematiek hebben echter een verschillende impact op de begrotingsprogramma's. In de gekozen variant is de impact bij programma's Veiligheid, Wonen en Besturen en Belastingen relatief beperkt. Daar waar mogelijk wordt binnen het programma Besturen en belastingen en in de bedrijfsvoering gewerkt aan optimalisatie van werkzaamheden. De impact van de prioritering is daarentegen groter bij programma's Watersysteem landelijk gebied, Zuiveren en Duurzaam Vernieuwen. Op basis van de prioriteringssystematiek en de gekozen variant, worden hier scherpe keuzes voorgesteld en sommige activiteiten 'geparkeerd' in 2027. Dit betekent dat activiteiten die conform de systematiek buiten de prioritering vallen, nu stop gezet worden en vooralsnog opgenomen zijn in 2027 (einde planperiode BOP) onder het label 'parkeerplaats'. De capaciteit die hierdoor vrijvalt zetten we in voor activiteiten die prioriteit hebben gekregen. Mochten er op een later moment goede argumenten zijn om een geparkeerde activiteit alsnog te herstarten dan kan dit, mits hier de capaciteit voor is, of een andere activiteit ervoor wordt stopgezet.

Beoogd effect

De begroting 2023 draagt bij aan transparantie van ons werk als waterschap. We geven inzicht in onze doelen, wat we concreet gaan doen in 2023 en wat dit gaat kosten.

Argumenten

1.1 We voldoen daarmee aan de wettelijke vereisten.

Het waterschap is wettelijk verplicht jaarlijks een beleidsbegroting inclusief meerjarenraming op te stellen. Het algemeen bestuur stelt uiteindelijk de beleidsbegroting vast. In de beheerbegroting is een aantal wettelijk verplichte overzichten opgenomen. Het college van dijkgraaf en heemraden is bevoegd om de beheerbegroting vast te stellen.

3.1 Dit is conform afspraken in de verordening beleids- en verantwoordingsfunctie.

In de verordening beleids- en verantwoordingsfunctie is bepaald dat bij de begrotingsbehandeling een overzicht wordt geagendeerd van de geraamde investeringen (bijlage 2). De uitgaven en inkomsten van de voorgenomen reguliere investeringen uit het investeringsoverzicht in bijlage 2 worden vervolgens bij de vaststelling van de begroting door het algemeen bestuur geautoriseerd. Ook de voorgenomen niet-reguliere investeringen < € 2 miljoen uit het investeringsoverzicht in bijlage 2 worden bij de vaststelling van de begroting door het algemeen bestuur geautoriseerd. Het college van d&h kan na vaststelling van de begroting beschikken over de in deze begroting opgenomen investeringskredieten waarvan de start van de uitvoering of het moment van aanschaffing is gepland in het begrotingsjaar 2023.

Voor de niet-reguliere investeringsuitgaven > € 2 miljoen uit het investeringsoverzicht is bepaald dat het college van d&h een kredietvoorstel voorlegt aan het algemeen bestuur. Deze investeringen zijn opgenomen in bijlage 3. Bij de begrotingsbehandeling kan het algemeen bestuur investeringen aanwijzen waarvoor zij in het begrotingsjaar een separaat kredietvoorstel willen ontvangen.

4.1 Op basis van dit mandaat kan in 2023 de treasuryfunctie worden uitgeoefend.

Middels ondermandaat is de treasurycommissie bevoegd om leningen af te sluiten. Hiertoe is het wel noodzakelijk dat het algemeen bestuur bij het vaststellen van de begroting het maximum bedrag vaststelt van aan te trekken leningen in het begrotingsjaar.

5.1 De vijf subsidieplafonds zijn nodig om in 2023 subsidies te kunnen verstrekken.

In de betreffende subsidieregelingen is opgenomen dat het algemeen bestuur het subsidieplafond vaststelt. Binnen dit plafond en rekening houdend met de overige subsidievoorschriften kunnen in het begrotingsjaar subsidies worden verstrekt.

6.1 Dit is nodig vanuit formeel juridisch oogpunt.

Op 27 september heeft het algemeen bestuur een uitvoeringskrediet verstrekt voor het realiseren van de eerste zuiveringsstraat van de waterfabriek Wilp. Het AB is tussentijds geïnformeerd over de ontwikkelingen. Dit project is meegewogen in de integrale prioritering die plaats vond richting de voorliggende begroting.

In het voorkeursscenario dat in de begroting is uitgewerkt, wordt voorgesteld om de realisatie van de waterfabriek te parkeren. Omdat een uitvoeringskrediet is verstrekt, dient dit besluit formeel te worden ingetrokken.

Financiën

De lastendrukprofielen in de begroting 2023 laten de volgende stijgingspercentages zien:

Begroting 2023 + mjp per profiel	%stijging	2023	2024	2025	2026	2027
	2022 2023	2024	2025	2026	2027	
Huishouden (eenpersoons; met huurwoning)	7,5%	7,3%	3,4%	0,6%	4,2%	
Huishoudens (met huur woning)	9,7%	6,5%	3,9%	0,5%	3,8%	
Huishoudens (met eigen woning)	7,2%	6,2%	3,1%	0,0%	3,4%	
Agrarisch bedrijf BEMALEN	5,0%	9,9%	3,6%	2,0%	5,9%	
Agrarisch bedrijf ONBEMALEN	5,0%	9,7%	3,6%	1,9%	5,7%	
Natuurterrein	5,5%	10,2%	3,7%	2,2%	6,1%	
Groothandel	2,4%	5,2%	1,4%	0,0%	0,8%	
Productiebedrijf voedingsmiddelen	9,8%	5,6%	3,7%	0,0%	3,2%	

Voor alle profielen geldt dat de percentages van lastendrukontwikkeling boven het kader van de Voorjaarsbrief uitkomen.

De lastendrukpercentages vanaf 2024 zijn indicatief. Daarbij hebben we zuivere begrotingsprincipes gehanteerd en gelijke uitgangspunten toegepast als in de voorjaarsbrief 2023. Bij de voorjaarsbrief 2024 kijken we in hoeverre we realistischere percentages kunnen bereiken bijvoorbeeld door mogelijke inzet van reserves, actuele kosten- en opbrengstenontwikkelingen.

Vervolg

De gemaakte keuzes in de prioritering zijn niet in beton gegoten en vragen bij de uitwerking een zekere mate van flexibiliteit. Daar waar capaciteit door verschuivingen beschikbaar komt kan er binnen de financiële kaders van de meerjarenbegroting versneld en vertraagd worden in projecten.

Standpunt commissie

Als besprekingspunt agenderen voor de algemeen bestuursvergadering van 21 november 2022.

Naar aanleiding van de bespreking in de commissie heeft het college de input die de verschillende fracties hebben ingebracht besproken en besloten om Gemaal Terwolde te verwerken in de begroting conform het voorstel in de adviesnota aan de commissie d.d. 31 oktober. Het college is zich bewust van de genuanceerdheid waarmee over het onderwerp Gemaal Terwolde is gesproken. Het besluit van het college doet niets af aan de bevoegdheid van het AB om tijdens de begrotingsbespreking op 21 november daar wijzigingen in aan te brengen.

De volgende wijzigingen zijn doorgevoerd na de behandeling in de commissie:

- Tekstuele aanpassing woord vooraf: februari 2023 vervangen door 2023.

- Tekstuele aanvulling paragraaf 5.2 *beschermen grondwatervoorraad*: (herstellen waterbalans). We passen het grondwaterbeleid hierop aan.
- Tekstuele aanpassing par. 5.2 onder tabel prioritering.
- Tekst opgenomen betreffende Rekenkamer in paragraaf 5.4.
- Tekstuele aanpassing par. 5.4: Omgevingswet treedt in werking per 1 juli 2023 in plaats van 1 januari 2023.
- Gemaal Terwolde is conform bovenstaande opgenomen met aanpassingen in beleidsbegroting (programma-investeringen, schuldpositie, lastendruk vanaf 2024, financiering, tabellen prioritering par. 5.2 en 5.3). Daarnaast is tabel 2.8 (raming netto kosten per beleidsproduct, planperiode met aanpassingen vanaf 2024) in de beheerbegroting als gevolg hiervan gewijzigd. De aangepaste beheerbegroting is ter kennisname bijgevoegd.
- Vertrouwelijke bijlagen: Hoenwaard, Hattem en Ede zijn aangemerkt als niet-reguliere investeringen. Voorstellen worden t.z.t. aan het AB voorgelegd.

Communicatie

We besteden extra aandacht aan een goede en zorgvuldige communicatie over activiteiten die door de prioritering zijn verschoven naar 2027.

Bijlagen

1. Beleidsbegroting 2023 (inclusief meerjarenraming 2024 t/m 2027)
2. Overzicht alle investeringen 2023
3. Overzicht investeringen > € 2 miljoen
4. Beheerbegroting 2023 (ter kennisname)

Ondertekening

dijkgraaf en heemraden

drs. ing. K.A. Blokland
secretaris

mr. S.H.M. Ornstein MCPm
dijkgraaf

Besluit